

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:

Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421

e-mail: sekretariat@krir.pl www.krir.pl

KRIR/MR/120 /2026

Warszawa, 05.06.2026 r.

Pan

Stefan Krajewski

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych, po zapoznaniu się z stanowiskiem Zarządu Lubelskiej Izby Rolniczej z 21 maja 2026 r. w sprawie rozbieżności raportu IUNG PIB z rzeczywistym obrazem suszy w uprawach rolnych, zwraca się do Pana Ministra o aktualizację systemu monitoringu suszy rolniczej.

Z informacji wpływających do Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych wynika, że opublikowany raport IUNG nie odzwierciedla sytuacji na polach. Wiele gmin, na obszarze których widać suszę nie jest ujętych w raporcie.

Sytuacja dotyczy nie tylko zboża i truskawki. Susza dotyka wiele rodzajów upraw, jednak w każdym przypadku przekłada się na wysokość i jakość plonowania. Niedobory wody mają kluczowe znaczenie dla wszystkich upraw owoców jagodowych a nie tylko truskawek. Rolnicy informują o startach w plonie rzepaku. Część upraw zostało zaorane pomimo poniesionych kosztów związanych z jej uprawą od jesieni do tej pory (zakup nasion, ochrona przed chwastami, szkodnikami i chorobami) i zastąpionych innymi uprawami (np. kukurydzą - co wiąże się z kolejnymi nakładami finansowymi). Jednak raporty IUNG nie wskazują, aby w tej uprawie występowała susza.

Samorząd rolniczy opierając się na informacjach bezpośrednio z terenu jest zaniepokojony bardzo słabym odzwierciedleniem tej sytuacji w danych ogłoszonych przez IUNG. Z raportu Instytutu wynika, że tylko w 13% gmin w uprawach zbóż jarych, 7% gmin w uprawach zbóż ozimych i 2% gmin w uprawach truskawek w skali kraju jest objęta suszą co nie pokrywa się ze stanem faktycznym. Dodatkowo należy wskazać, że również uprawie buraka cukrowego oraz innych upraw jarych zanotowano słabe wschody, natomiast według danych IUNG nic na to nie wskazuje.

Rozbieżność między rzeczywistym stanem upraw na polach a oficjalnym raportem IUNG na przykładzie rzepaku wynika przede wszystkim z jego budowy morfologicznej, który wytwarza silny korzeń palowy (sięgający na głębokość od 1,5-3 metrów). Zboża posiadają znacznie płytszy, wiązkowy system korzeniowy (do 30 cm). Z tego powodu modele matematyczne IUNG zakładają, że rzepak potrafi czerpać wodę z głębszych warstw gleby, w których zasoby po zimie wyczerpują się wolniej niż w warstwie powierzchniowej. Niestety sztywne kryteria i kategorie glebowe na których opiera się System Monitoringu Suszy Rolniczej (SMSR) poparty wyliczeniami Klimatycznego Bilansu Wodnego (KBW) w odniesieniu do konkretnych kategorii agronomicznych gleby sprawia, że system nie odzwierciedla realnej sytuacji na polach.

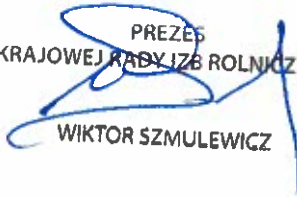
Według IUNG wskaźniki KBW dla rzepaku nie przekroczyły wartości granicznych (tzw. wartości krytycznych), które obligowałyby Instytut do formalnego ogłoszenia suszy w tej konkretnej uprawie. W ostatnich latach bezśnieżne zimy i brak okrywy lodowej sprawiają, że głębokie warstwy gleby nie są odpowiednio zasilone wodą.

Brak uwzględnienia rzepaku, jak i innych roślin, w aktualnym raporcie uniemożliwia, ubieganie się o odszkodowania suszowe dla konkretnej uprawy (aplikacja suszowa opiera się bezpośrednio na danych IUNG). Zdaniem samorządu rolniczego jest to krzywdzące dla plantatorów wszystkich upraw. Modele stwierdzające susze na danym terenie powinny być podparte rzeczywistą sytuacją na polach, a nie algorytmami.

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych wnosi o uaktualnienie System Monitoringu Suszy Rolniczej o bezpośrednie wizje lokalne na polach, dzięki którym miałyby rzeczywiste odwzorowanie występującej suszy na obszarach rolniczych, a co za tym idzie umożliwiłyby wszystkim rolnikom, których dotyczą skutki suszy ubieganie się o częściowe rekompensaty strat poniesionych przez suszę na polach.

Przedstawiając powyższe wnioskuje jak na wstępie

Pozostaję z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

WIKTOR SZMULEWICZ